

STOCKHOLMS TINGSRÄTT
Avdelning 2

DOM
2020-04-16
meddelad i
Stockholm

Mål nr: B 11982-19

PARTER (Antal tilltalade: 1)

Tilltalad

BILLY Guillermo Rieloff Aspillaga, 19650625-3373
Frihetsberövande: Häktad
F.n. Häktet Kronoberg
Medborgare i Chile

Offentlig försvarare:

Advokat Christer Söderberg
Advokatbolaget Wallin & Söderberg AB
Dragarbrunnsgatan 44, 5 tr
753 20 Uppsala

Åklagare

Kammaråklagare Lucas Eriksson
Åklagarmyndigheten
City åklagarkammare i Stockholm
Box 70296
107 22 Stockholm

Målsägande

Henrik Olsson Lilja
Adress hos målsägandebiträdet

Målsägandebiträde:

Advokat Thomas Olsson
Fria Advokater KB
Box 12706
112 94 Stockholm

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

Försök till mord, 3 kap 1 § brottsbalken i sin lydelse före 1 januari 2020 och 3 kap 11 § brottsbalken samt 23 kap 1 § brottsbalken
2019-09-06

Påföljd m.m.

Fängelse 12 år

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 8307 104 20 Stockholm	Scheelegatan 7	08-561 652 10		måndag - fredag 08:00-16:00
		E-post: stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se www.stockholmstingsratt.se		

Lagrum som åberopas
34 kap 1 § 1 st brottsbalken

Skadestånd

Billy Rieloff Aspillaga ska betala skadestånd till Henrik Olsson Lilja med 221 778 kr jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) på 166 500 kr från den 6 september 2019 och på 55 278 kr från den 30 september 2019 till dess betalning sker.

Häktning m.m.

Billy Rieloff Aspillaga ska stanna kvar i häkte till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Christer Söderberg får ersättning av staten med 177 749 kr för fullgörandet av uppdraget som offentlig försvarare. Av beloppet avser 98 343 kr arbete, 38 550 kr tidsspillan, 5 306 kr utlägg och 35 550 kr mervärdesskatt.
 2. Thomas Olsson får ersättning av staten med 43 875 kr för fullgörandet av uppdraget som målsägandebiträde. Av beloppet avser 35 100 kr arbete och 8 775 kr mervärdesskatt.
 3. Staten ska stå för kostnaden för försvararen och målsägandebiträdet.
-

SAMMANFATTNING

Målet rör ett åtal mot Billy Rieloff Aspillaga för dels *försök till mord* på Henrik Olsson Lilja, dels *grovt vapenbrott*.

Det är klarlagt att Billy Rieloff Aspillaga den 6 september 2019 avlossade ett skott med pistol mot Henrik Olsson Lilja vid dennes bostad på Kungsholmen. Skottet träffade honom i buken med livshotande skador som följde. Vidare är det bevisat att Billy Rieloff Aspillaga sedan försökte träffa Henrik Olsson Lilja med ytterligare skott.

Den huvudsakliga frågan i målet är om Billy Rieloff Aspillaga haft uppsåt till att försöka döda Henrik Olsson Lilja. Tingsrätten har funnit att åklagaren har bevisat att så var fallet. Tingsrätten anser också att gärningen var planerad. Något bakomliggande motiv till brottet har inte klarlagts i målet.

Tingsrätten dömer Billy Rieloff Aspillaga för *försök till mord*. Brottet omfattar även det grova vapenbrottet i åtalet. Straffet bestäms till fängelse i tolv år. Billy Rieloff Aspillaga ska även betala det skadestånd som Henrik Olsson Lilja begärt.

YRKANDEN OCH INSTÄLLNING

Yrkanden

Åklagaren har yrkat att Billy Rieloff Aspillaga ska dömas för

- *försök till mord* (3 kap. 1 § [i dess lydelse före den 1 januari 2020] och 11 § samt 23 kap. 1 § brottsbalken) och
- *grovt vapenbrott* (9 kap. 1 a § första stycket vapenlagen [1996:67]), enligt följande gärningsbeskrivningar.

Försök till mord – åtalspunkt 1

Billy Rieloff Aspillaga har försökt döda Henrik Olsson Lilja genom att skjuta ett skott i buken på honom med pistol samt genom att försöka träffa Olsson Lilja med ytterligare skott. Genom angreppet som även innefattat en brottningsliknande kamp orsakades Olsson Lilja livshotande skador, ytterligare sårskada och smärta. Det hände den 6 september 2019 på Norr Mälarstrand, Stockholms stad.

Det fanns en fara för att brottet skulle fullbordas.

Billy Rieloff Aspillaga begick gärningen med uppsåt.

Grovt vapenbrott – åtalspunkt 2

Billy Rieloff Aspillaga har innehaft en pistol eller dylikt skjutvapen utan att ha rätt till det. Det var den 6 september 2019 på Kungsholmen, Stockholm, Stockholms stad.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom vapnet innehafts på allmän plats och brottet varit av särskilt farlig art då skjutvapnet innehafts i syfte att begå allvarligt våldsbrott.

Billy Rieloff Aspillaga begick gärningen med uppsåt.

Åklagaren har framhållit att gärningspåståendet under åtalspunkt 1 i sig även innefattar följande alternativa brottsrubriceringar: *försök till dråp, synnerligen grov misshandel, grov misshandel, misshandel, grovt olaga hot och olaga hot.*

Åklagaren har även yrkat att Billy Rieloff Aspillaga ska vara fortsatt häktad i målet.

Henrik Olsson Lilja har yrkat att tingsrätten ska förplikta Billy Rieloff Aspillaga att till honom betala 221 778 kr i skadestånd. Av beloppet avser 150 000 kr kränkingsersättning enligt 2 kap. 3 § skadeståndslagen, 16 500 kr sveda och värk och 53 778 kr inkomstförlust enligt 5 kap. 1 § samma lag, samt 1 500 kr sakskada enligt 2 kap. 1 § samma lag. Henrik Olsson Lilja har vidare yrkat ränta på beloppen enligt 6 § räntelagen, för kränkingsersättning respektive sveda och värk från den 6

september 2019 och för inkomstförlust och sakskada från den 30 september 2019, till dess betalning sker.

Inställning

Billy Rieloff Aspillaga har förnekat försök till mord under åtalspunkt 1. Han har bestritt att han uppsåtligen försökt döda Henrik Olsson Lilja. Han har vitsordat att han avlossat två skott, utan uppsåt att träffa eller skada Henrik Olsson Lilja. Skotten har avlossats då Henrik Olsson Lilja varit i rörelse mot Billy Rieloff Aspillaga. Han har vitsordat att en kula har träffat Henrik Olsson Lilja i kroppen och orsakat de av åklagaren påstådda skadorna i kroppen. Den andra kulan har träffat en väska. Billy Rieloff Aspillaga har bestritt att han angripit Henrik Olsson Lilja, men vitsordat att det uppstått en brottningsliknande kamp. Billy Rieloff Aspillaga har därvid orsakat Henrik Olsson Lilja skador genom ett slag mot huvudet och genom att vrida hans fingrar bakåt. Dessa skador har inte varit livshotande.

Billy Rieloff Aspillaga har erkänt vapenbrott av normalgraden under åtalspunkt 2, men bestritt ansvar för grovt brott.

Billy Rieloff Aspillaga har medgett Henrik Olsson Liljas yrkande om skadestånd för sveda och värk, inkomstförlust och sakskada. När det gäller yrkandet om kränk- ningsersättning har Billy Rieloff Aspillaga medgett ett belopp om 35 000 kr, utifrån att han i skadeståndsdelen vitsordat ansvar för grovt olaga hot och misshandel. För det fall tingsrätten i ansvarsdelen dömer honom för försök till mord har han vits- ordat ett belopp om 125 000 kr som skäligt i och för sig. Han har accepterat sättet att beräkna ränta.

UTREDNINGEN M.M.**Bevisning**

Åklagaren har åberopat förhör med målsäganden Henrik Olsson Lilja och den tilltalade Billy Rieloff Aspillaga.

Åklagaren har vidare åberopat omfattande skriftlig bevisning. Den består bl.a. av brottsplatsundersökning, kriminalteknisk undersökning av målsäganden, rättsintyg, promemoria angående övervakningsfilm, utdrag om trängselskatt, promemoria angående köpcentrum i Nacka samt sakkunnigutlåtanden om dels DNA, dels skjutavstånd och dels kulor och hylsor.

Tingsrätten har hållit syn på en övervakningsfilm avseende korsningen Pontonjärsgatan/Polhemsgatan.

Henrik Olsson Lilja har i skadeståndsdelen åberopat samma bevisning som åklagaren.

Sakframställningar*Åklagarens sakframställning*

Åklagaren har sakframställningsvis anfört bl.a. följande. Billy Rieloff Aspillaga har den 2–6 september 2019 rekognoserat och förberett inför det försök till mord på Henrik Olsson Lilja som han sedan utfört omkring kl. 09.00 på morgonen den 6 september 2019 vid målsägandens bostad på Norr Mälarstrand 62 på Kungsholmen. Billy Rieloff Aspillagas åtgärder före händelsen har innefattat att han, vilket framgår av en övervakningsfilm från korsningen Pontonjärsgatan/Polhemsgatan, under morgnarna den 2, 3, 5 och 6 september 2019 framfört en vit Volvo med registreringsnummer KMY378 respektive gått till fots, och då uppehållit sig i

närområdet kring Henrik Olsson Liljas bostadshus. Bilen har även dokumenterats vid in- och utpasseringar för trängselskatt i anslutning till några av de tillfällen då bilen framförts i det aktuella området. Billy Rieloff Aspillaga har också använt bilen i Sickla köpkvarter den 4 september 2019 då han uträttat ett betalningsärende.

Själva gärningen, dvs. händelseförloppet i trapphuset till Henrik Olsson Liljas bostadshus, har gått till enligt följande. Henrik Olsson Lilja har cirka kl. 09.00 tagit hissen upp till sin bostad på femte våningen. Efter att han stigit ut ur hissen har han blivit attackerad av Billy Rieloff Aspillaga som avlossat ett skott med pistol. Skottet har träffat Henrik Olsson Lilja i buken strax under hjärtat. Kort därefter har Billy Rieloff Aspillaga avlossat ytterligare ett skott mot Henrik Olsson Lilja, som dock träffat dennes väska. Henrik Olsson Lilja har därefter börjat försvara sig, vilket är den enda anledningen till att han överlevt attacken. Därefter har en brottningsliknande kamp inletts, varvid Henrik Olsson Lilja och Billy Rieloff Aspillaga via trappan rört sig ned från det femte till det fjärde våningsplanet. Under kampen har Billy Rieloff Aspillaga försökt avlossa ytterligare skott mot Henrik Olsson Lilja utan att lyckas.

Vid brottsplatsundersökningen har två patronhylsor påträffats; en på våningsplan fem och en i trappan som leder ned till våningsplan fyra. Även två kulor har påträffats, varav den ena togs ut ur Henrik Olsson Liljas kropp vid operation på Karolinska Universitetssjukhuset och den andra återfanns i väskan. Inga märken av islag från ytterligare skott har påträffats. Beträffande skjutavstånd framgår det av analysen av den skjorta som Henrik Olsson Lilja bar att det skadegörande bukskottet varit ett närskott, vilket innebär att avståndet mellan skjutvapnets pipmynning och målsägandens skjorta har understigit eller högst uppgått till några få decimeter. Skottet mot väskan har varit ett påsittande skott, dvs. inget avstånd alls har funnits mellan vapnet och väskan.

Blodavsättningar och DNA från Billy Rieloff Aspillaga har påträffats i trappan och på väggar i trapphuset samt avsatts på Henrik Olsson Liljas kropp, bl.a. på en knoge. Det är genom utredningen därför klarlagt att Billy Rieloff Aspillaga är gärningsmannen.

Henrik Olsson Lilja har till följd av bukskottet åsamkats livshotande skador. Kulan som orsakat skottskadan har haft sin ingång i buken under vänstra revbensbågen, skadat levern och stannat vid höger höftbenskam. Därutöver har målsäganden fått en sårskada på vänster sida av huvudet. Genom utredningen kan det inte anses klarlagt att huvudskadan är resultatet av något skott. Skadan kan ha uppkommit genom kontakt med själva pistolen under kampen.

Billy Rieloff Aspillaga har begått försöket till mord med avsiktssuppsåt. Även en lägre grad av uppsåt kan dock aktualiseras.

Försvarets sakframställning

Försvaret för Billy Rieloff Aspillaga har sakframställningsvis anfört bl.a. följande. Billy Rieloff Aspillaga har under perioden den 2–6 september 2019 haft tillgång till en vit Volvo med registreringsnummer KMY378. Han har varit på plats i trapphuset på Norr Mälarstrand 62 vid händelsen den 6 september 2019 och då avlossat två skott med pistol. Billy Rieloff Aspillagas avsikt och uppsåt har dock endast varit att verbalt och visuellt framföra ett hot mot Henrik Olsson Lilja. Brottsplanen var närmast att skrämmas. Flera omständigheter talar för detta. Till exempel bar Billy Rieloff Aspillaga inte några handskar, vilket vore naturligt att göra om han planerat att avsätta spår såsom krutstänk. Han var även omaskerad i övrigt. Hotet gick dock inte som planerat. Henrik Olsson Lilja reagerade på ett sätt som Billy Rieloff Aspillaga inte var helt beredd på. Henrik Olsson Lilja har vid konfrontationen omgående sprungit mot Billy Rieloff Aspillaga. Denne har vana av att hantera skarpladdade vapen i liknande situationer, såsom vid rån. Utifrån detta har han

osäkrat vapnet för att kunna avlossa det och genom ljudet skrämmas om någon reagerade på ett ur hans perspektiv oväntat sätt. Billy Rieloff Aspillaga var noga med att inte ha fingret på avtryckaren, utan på varbygel. Han har avlossat först ett skott utan någon för honom märkbar effekt, och sedan ett till. Skjutavståndet vid det första skottet har varit större än vad åklagaren gjort gällande. Henrik Olsson Lilja har varit på väg fram mot Billy Rieloff Aspillaga och vapnet och därmed i princip sprungit in i krutstänket. Kulans färdriktning har gått från den vänstra kroppshalvan till den högra, dvs. inte framifrån in i kroppen, samt nedåtgående eftersom ingångshålet sitter högre än det ställe där kulan anträffats. Billy Rieloff Aspillagas egen möjlighet till flykt har begränsats av den brottningskamp som följde. Han har då säkrat vapnet för att förhindra att fler skott skulle avlossas. Han har alltså inte försökt avlossa fler skott. När Billy Rieloff Aspillaga uppfattade att Henrik Olsson Lilja ville komma åt vapnet har han med pistolen i handen utdelat ett slag mot dennes huvud. Kort därefter har de båda tätt inpå varandra rört sig ner från våningsplan fem till fyra, där kampen fortsatt. Billy Rieloff Aspillaga har då kraftigt brutit Henrik Olsson Liljas fingrar bakåt. Det har rört sig om ett kortvarigt händelseförlopp.

Förhör

Henrik Olsson Liljas uppgifter

Henrik Olsson Lilja har inför rätten berättat bl.a. följande.

Han skulle den aktuella morgonen, på väg till ett sammanträde vid Stockholms tingsrätt, åka förbi sitt hem för att lämna en träningsväska. Han kom till fastigheten strax innan kl. 09.00. Han tog hissen upp till femte våningen, där hans lägenhet ligger. När han öppnade hissdörren, som är vänsterhängd, hörde han ett vagt flåsande från trappan, som ligger till höger om hissen. Han började gå åt vänster, mot sin lägenhetsdörr. Samtidigt blev flåsandet alltmer högljutt och han förstod därför att någon befann sig i trappan. Han vände sig då om och såg Billy Rieloff Aspillaga, som var klädd i keps och huvtröja, komma springandes upp för trappan med enorm kraft. Han hann notera att Billy Rieloff Aspillaga bar vapen och riktade

detta mot hans hjärta. Ett skott avlossades. Han tror att Billy Rieloff Aspillaga befann sig cirka 80 cm ifrån honom i skottögonblicket. Han tittade ner på sin kropp och såg ett kulhål. Han tänkte att han skulle dö. Billy Rieloff Aspillaga kom sedan emot honom och riktade pistolen mot hans huvud. Han försökte få upp sin träningsväska för att slå tillbaka. Han kan inte redogöra för exakt vad som hände i detta skede men han uppfattade det som att Billy Rieloff Aspillaga riktade armbågen uppåt, och höll underarmen i en brant vinkel mot hans huvud, i ett slags gangstergest, och sedan sköt honom mot huvudet från cirka en decimeters avstånd. Han tror att skottet orsakade den sårskada han fick på sidan av huvudet. Det gick bara några sekunder mellan de båda skotten. Han tänkte att han blev 51 år gammal och att det här var hans liv, som nu skulle ta slut. Samtidigt som en del av hans medvetande var upptaget av sådana tankar på hans förestående död väcktes i en annan del av medvetandet en urkraft. Han fick ett adrenalinpåslag som han inte tror att Billy Rieloff Aspillaga var beredd på; han tog tag i honom och kastade honom ner för trappan. Han följde själv med i kastet. En närmkamp tog sedan vid. Han matade slag mot Billy Rieloff Aspillaga med höger näve. Han såg pistolen i Billy Rieloff Aspillagas hand, en silverfärgad, mindre variant. Han fick grepp om Billy Rieloff Aspillaga bakifrån och försökte komma åt pistolen. Billy Rieloff Aspillaga vände då händerna uppåt och sedan bakåt, för att försöka skjuta honom bakom sig själv. Han försökte gömma sig bakom Billy Rieloff Aspillagas huvud för att komma undan ett eventuellt skott. Samtidigt fortsatte han att hålla undan Billy Rieloff Aspillagas händer så att han inte skulle kunna skjuta. De fortsatte kampen nerför trappan och ut på våning fyra. Han fortsatte att slå Billy Rieloff Aspillaga och kastade honom mot en lägenhetsdörr. Vid något tillfälle fick han ett bättre grepp och han kände då att Billy Rieloff Aspillaga började mjukna och bli svag. Det gav honom utrymme att försöka ta sig ifrån platsen, även om han inte längre visste var pistolen var. Han bestämde sig för att ta risken och springa ner för trapporna. Det var oerhört ångestladdat. Han kom ut på innergården genom huvudentrén och sprang sedan vidare till Norr Mälarstrand. Där mötte han en kvinna som visade sig vara civilklädd polis och som sa åt honom att lägga sig ner. Ytterligare poliser kom sedan till platsen. Han sa till en av poliserna att hälsa hans sambo och barn att han älskar dem och att han skulle dö. En stund senare kom ambulansen till platsen. Han hade en oerhörd dödsångest från det att han blev skjuten till dess han opererades. Billy Rieloff Aspillaga var under hela händelseförloppet inriktad på att avrätta honom och sa aldrig ett ord. Hans fysiska skador efter angreppet läkte ut i januari, med ett kvarvarande stort ärr över buken. Den psykiska skadan tror han dock aldrig kommer att läka ut helt, även om han har börjat gå i terapi som han har haft stor hjälp av. Hans minnesbilder av händelsen framkallar fortfarande en dödsångest som inte går att sätta ord på. Han rör sig inte ute längre på samma sätt som förut. När han väl är ute har han

ett ständigt stresspåslag och är hela tiden på sin vakt mot potentiella hot i omgivningen.

Billy Rieloff Aspillagas uppgifter

Billy Rieloff Aspillaga har inför rätten berättat bl.a. följande.

Han har ingenting att säga om något annat än händelseförloppet som utspelade sig från det att han kom upp för trapporna till Henrik Olsson Liljas bostad till dess att han lämnade fastigheten. Han var på platsen för att framföra ett verbalt hot mot Henrik Olsson Lilja. Han hade med sig en pistol som var ämnad att visuellt förstärka hotet. Han sprang uppför trapporna till den femte våningen. Han osäkrade pistolen på vägen upp. Anledningen till att han osäkrade pistolen var att han tidigare har hanterat pistoler i samband med rån och liknande och då gjort så. Han höll dock fingret utanpå varbygeln för att försäkra sig om att något skott inte skulle gå av. När han kom upp till den femte våningen riktade han pistolen ungefär i maghöjd på Henrik Olsson Lilja, som stod utanför sin dörr. När Henrik Olsson Lilja vände sig om och fick syn på pistolen fick han panik. Henrik Olsson Lilja sprang mot dörren och sprang sedan tillbaka rakt mot honom, i stället för att fly vid sidan av. Han avlossade ett skott på cirka en meters avstånd för att försöka få stopp på Henrik Olsson Lilja. Pistolen var riktad mer neråt än uppåt när han sköt. Henrik Olsson Lilja fortsatte ändå att avancera framåt och när han kommit fram tog han sin väska och höll upp den, rakt framför honom. Han lyfte i det skedet armbågen så att pistolen var riktad nedåt och avlossade ytterligare ett skott för att skrämma Henrik Olsson Lilja. När det skottet avlossades var Henrik Olsson Lilja ungefär 50 cm ifrån honom. Väskan föll i samband med skottet till marken – han vet inte om det berodde på själva skottet eller på att Henrik Olsson Lilja bara släppte väskan. De båda hamnade sedan i klinch. Henrik Olsson Lilja försökte komma åt pistolen genom att ta tag i den hand han höll pistolen i. Han tänkte att han inte kunde skjuta mer för att det hela hade blivit för tokigt. Han vred handen för att komma åt pistolen så att han kunde säkra den. Samtidigt som han säkrade pistolen tog Henrik Olsson Lilja tag i hans ansikte med handen. Han fick därigenom två små jack; ett på näsroten och ett under ögat. Han knuffade sedan bort Henrik Olsson Lilja och slog till honom med pistolen. Slaget träffade halvt och tog i ansiktet, där blodvite uppstod. Henrik Olsson Lilja hoppade sedan på honom igen och han försökte då knuffa undan Henrik Olsson Lilja. De stod vid översta trappsteget och knuffade varandra samtidigt så att de tumlade nerför trappan. Han tappade sin keps, en handske och sin ena sko, som trampades av, i trappan. Henrik Olsson Lilja uppträdde ettrigt och verkade inte uppfatta vad som skedde. Själv ville han bara sära på sig själv och Henrik Olsson Lilja och avbryta situationen eftersom det hela

hade gått överstyr. Han ville ta sig från platsen. När de hade kommit ner till fjärde våningen kunde han knuffa undan Henrik Olsson Lilja så att han tappade balansen. Därefter tog han tag i Henrik Olsson Liljas finger och bröt av det tills det mjuknade. De skiljdes sedan åt genom att han själv sprang uppför trappan mot femte våningen, för att hämta föremålen han hade tappat, medan Henrik Olsson Lilja sprang ner för trappan, mot tredje våningen. Om han hade varit ute efter att döda Henrik Olsson Lilja hade han skjutit flera skott på en gång, vilket han hade haft all möjlighet att göra. Han hade i så fall dessutom maskerat sig och, för att undvika krutstänk, tagit på sig de handskar som han nu i stället bara bar med sig.

DOMSKÄL

Åtalet för försök till mord – åtalspunkt 1

Inledande överväganden

Tingsrättens prövning i ansvarsdelen avser huvudsakligen frågan om Billy Rieloff Aspillaga *med uppsåt* har försökt döda Henrik Olsson Lilja vid händelsen den 6 september 2019. Frågan om uppsåt kan allmänt sägas avse vilken inställning eller attityd som en gärningsman har haft vid sitt handlande. Åklagaren har i första hand gjort gällande att Billy Rieloff Aspillaga haft avsiktsuppsåt, och i andra hand likgiltighetsuppsåt.

Billy Rieloff Aspillaga har förnekat att han med uppsåt försökt döda Henrik Olsson Lilja. Han har vidgått att han varit på plats och avlossat två skott, men invänt att han uppsökt Henrik Olsson Lilja enbart för att framföra ett verbalt och visuellt hot. Förutom uppgifter om själva konfrontationen med Henrik Olsson Lilja har han lämnat mycket få uppgifter av betydelse. Många frågor har han inte velat svara på alls. Han har t.ex. inte velat berätta någonting om vad hans påstådda hot avsett, eller vad som förevarit i tiden före eller efter händelsen i trapphuset.

Rättsliga utgångspunkter för uppsåtsbedömningen

I brottmål är det åklagaren, eller målsäganden, som har bevisbördan. Högsta domstolen har i flera rättsfall (se t.ex. NJA 1980 s. 725 och NJA 1996 s. 176) uttalat att det för fällande dom krävs att det är ställt utom rimligt tvivel att den tilltalade har gjort sig skyldig till den gärning som ligger till grund för åtalet. Straffansvar för försök till mord förutsätter att gärningsmannen har handlat med uppsåt och att uppsåtet har omfattat effekten att den angripne skulle dö. För att Billy Rieloff Aspillaga ska kunna dömas för försök till mord krävs det alltså att det inte råder några rimliga tvivel om att han – med uppsåt – gjort det som åklagaren påstått.

Högsta domstolen har i rättsfallet NJA 2016 s. 763 uttalat att en grundläggande förutsättning för att uppsåt över huvud taget ska kunna föreligga är att gärningsmannen har varit i tillräcklig grad medveten om vad han har gjort. Det innebär att uppsåt inte kan föreligga vid ofrivilliga rörelser, exempelvis när något görs reflexmässigt eller i sömnen. Kravet på medvetenhet innebär däremot inte att handlandet måste ha föregåtts av några överväganden.

Om gärningsmannen har haft för avsikt att uppnå en effekt och också uppfattat den som praktiskt möjlig, har han handlat med avsiktssuppsåt. Har gärningsmannen visserligen inte eftersträvat effekten men förstått att den skulle inträffa eller att den var praktiskt taget oundviklig, har han haft insiktssuppsåt. Enligt rättspraxis tillämpas likgiltighetsuppsåt som en nedre gräns för uppsåt. Prövningen av om sådant uppsåt föreligger ska ske i två led. Först ska frågan ställas om gärningsmannen var medveten om risken för effekten. Om den frågan besvaras jakande uppkommer den andra frågan, nämligen om gärningsmannen var likgiltig inför effekten. För den andra frågan har det ansetts vara avgörande huruvida – vid gärningstillfället – förverkligandet av effekten utgjorde ett relevant skäl för gärningsmannen att avstå från gärningen.

Högsta domstolen har i ett annat rättsfall, NJA 1998 s. 86, uttalat att när det gäller angrepp på person är i många fall själva angreppssättet av avgörande betydelse för uppsåtsbedömningen. Är det fråga om ett medvetet handlande som typiskt sett är ägnat att orsaka en annan persons död talar detta starkt för att det också förelegat uppsåt att döda. Så kan exempelvis vara fallet vid användande av skjutvapen eller gift. I ytterligare ett rättsfall, NJA 2013 s. 376, bedömde Högsta domstolen att det fanns avsiktsuppsåt till den dödliga utgången, då gärningsmannen vid angreppet hade handlat på ett sätt som präglades av snabbhet och målmedvetenhet samt utan att inleda något samtal med den attackerade omedelbart påbörjat våldet (se p. 32).

Tingsrätten ska alltså mot denna bakgrund pröva om Billy Rieloff Aspillaga haft uppsåt till att försöka döda Henrik Olsson Lilja. Tingsrätten kommer först att redogöra för vad som framkommit av den tekniska utredningen, vilket i stora delar är ostridigt i målet. Därefter kommer tingsrätten att närmare behandla frågan om uppsåt förelegat.

Den tekniska utredningen

Av brottsplatsundersökningen i trapphuset på Norr Mälarstrand 62 framgår bl.a. följande. Det finns starkt stöd för att två skott avlossats från ett och samma vapen och att en av kulorna träffat botten på Henrik Olsson Liljas väska med ett påsittande skott. Kulan stannade kvar i väskan. Inga islag av kulor eller rikoschetter iaktogs i trapphuset. Det går inte att exakt säga var skotten avlossats, men det finns stöd för att det skett på eller i anslutning till våning fem. På våningsplan fyra säkrades en blodig avstrykning på väggen mellan två dörrar. Den sammantagna bedömningen är att Henrik Olsson Lilja beskjutits med två skott på eller i anslutning till våningsplan fem och att ett av skotten träffade, varefter han började blöda. Vid något tillfälle på plan fem träffades även hans väska. Henrik Olsson Lilja bedöms då ha hållit upp väskan framför sig när gärningsmannen sköt. Billy Rieloff Aspillaga har fått en blödande skada och avsatt sitt blod/DNA på två platser.

Av den *kriminaltekniska undersökningen* av Henrik Olsson Lilja framgår bl.a. följande. På Henrik Olsson Liljas högra hands knogar påvisades DNA från Billy Rieloff Aspillaga. På Henrik Olsson Liljas skjorta fanns ett hål på vänster sidas framstycke som utgör ett ingångshål orsakat av ett skott som avfyrats på ett avstånd som understiger några decimeter. Detta ger starkt stöd för att Henrik Olsson Lilja blivit skjuten med ett närskott.

Av *sakkunnigutlåtandet om skjutavstånd* framgår sammanfattningsvis följande. Skotten har avlossats från kort avstånd. Slutsatsen är att skadan på skjortan orsakats av ett närskott avlossat på ett avstånd som understiger några få decimeter. Aktuella närskottscharakteristika som påträffats ses endast på korta skjutavstånd som i allmänhet avser avstånd upp till ett fåtal decimeter mellan beskjutet objekt och pipmynning, men det är det individuella vapnet och ammunitionstypen som avgör på vilket avstånd den typen av undersökningsfynd upphör. Enligt Nationellt forensiskt centrum (NFC) erfarenhet ses vanligen nu aktuell närskottscharakteristika på skjutavstånd upp till cirka 30 cm för aktuell kaliber. Vid skjutavstånd runt en meter mellan beskjutet objekt och pipmynning erhålls ett särskiljande resultat jämfört med de resultat som erhöles vid undersökningen av skadan på skjortan. Vidare bedöms det skott som orsakat skadan på väskan ha varit ett påsittande skott.

Av *rättsintyget* framgår bl.a. följande. Henrik Olsson Lilja har haft dels en skottskada i buken med ingångshål under vänstra revbensbågen och en skadekanäl som går genom leverns vänstra och högra lob med en kvarvarande kula i underhuden vid högra höftbenskammen, dels en sårskada på vänstra sidan av huvudet. Skadan i buken har varit livshotande då den orsakat en större blödning och skadat ett viktigt organ. Skadan har bedömts medföra en beaktansvärd risk för dödlig utgång om den inte kommit under behandling. Skadan i huvudet har inte varit livshotande. Henrik Olsson Lilja löper en ökad risk för tarmvred efter operationen i buken. Skadorna kommer att läka med ärrbildning. Utifrån ett rättsmedicinskt perspektiv har det inte

gått att bedöma skjutavståndet. Sårskadan i huvudet kan ha orsakats på det sätt som Henrik Olsson Lilja uppgett, men en annan uppkomstmekanism kan inte uteslutas.

Tingsrätten kan sammanfattningsvis konstatera att det genom den tekniska utredningen är klarlagt bl.a. att Billy Rieloff Aspillaga har varit på brottsplatsen, att han har avlossat två skott med ett skjutvapen av kaliber 9 mm, att skjutavståndet vid det skott som träffat Henrik Olsson Lilja har varit uppemot 30 cm och vid det skott som träffat väskan varit obefintligt, samt att Henrik Olsson Lilja har åsamkats en livshotande skada.

Har brottet föregåtts av planering?

För bedömningen av uppsåt är det av betydelse om brottet föregåtts av särskild planering. Åklagaren har gjort gällande att Billy Rieloff Aspillaga har planerat och rekognoserat inför gärningen då han den 2, 3, 5 och 6 september 2019 har befunnit sig i närområdet kring Henrik Olsson Liljas bostad. Till stöd för påståendet har åklagaren åberopat bl.a. syn av en övervakningsfilm från korsningen Pontonjärs-gatan/Polhemsgatan avseende dessa dagar, samt en promemoria däröver. På filmen syns en vit Volvo i visst särskiljande utförande och med ibland synligt registreringsnummer (KMY378) passera korsningen vid följande tider:

- 2 september 2019 kl. 06.24–08.44,
- 3 september 2019 kl. 07.51–8.35,
- 5 september 2019 kl. 07.37–08.23 och
- 6 september 2019 kl. 07.40.

Billy Rieloff Aspillaga har inte velat kommentera huruvida han vid dessa tillfällen har befunnit sig i bilen eller om han förekommer på övervakningsfilmen i övrigt. Han har dock vidgått att han den 2–6 september 2019 har disponerat bilen. Av utredningen framgår att Billy Rieloff Aspillaga använt bilen den 4 september 2019 i Nacka. Av övervakningsfilmen framgår vidare att en man klädd i arbetsbyxor, huvtröja och keps och som – enligt vad tingsrätten uppfattar – till utseende och

kroppbyggnad stämmer väl överens med Billy Rieloff Aspillaga, den 2, 3 och 5 september 2019 till fots har befunnit sig i korsningen. Av övervakningsfilmen och promemorian framgår vidare att mannen den 3 och 5 september 2019 är på platsen i mycket nära anslutning till att bilen passerar förbi, och således kan ha blivit avsläppt från densamma. Det är också utrett att Billy Rieloff Aspillaga vid åtalshändelsen den 6 september 2019 har befunnit sig i närområdet kring Henrik Olsson Liljas bostad. Vidare har Henrik Olsson Lilja uppgett att Billy Rieloff Aspillaga då var klädd likadant som personen på övervakningsfilmen, med bl.a. keps och grå huvtröja. Dessutom har bilen enligt utredningen den 6 september 2019 kl. 09.06 utpasserat vid Drottningholmsvägen E4 södra. Tingsrätten anser sammantaget att det är klarlagt att Billy Rieloff Aspillaga med och utan bil har uppehållit sig i anslutning till den blivande brottsplatsen samtliga de fyra dagar som åklagaren påstått.

Försvaret har invänt att Billy Rieloff Aspillaga, för det fall han av tingsrätten skulle knytas till platsen, likväl som något annat kan tänkas ha planerat eller rekognoserat för det hot som han avsett att framföra. Billy Rieloff Aspillaga själv har dock varit helt tyst om sina förehavanden före gärningen. Tingsrätten anser att hans invändning framstår som osannolik, inte minst i ljuset av att något hot aldrig kom att framföras. Enligt tingsrätten medför åklagarens bevisning i dessa delar att Billy Rieloff Aspillagas förehavanden på platsen före åtalshändelsen uppenbarligen kräver en förklaring och att avsaknaden därav får viss bevisverkan (jfr NJA 2015 s. 702 p. 24). Med beaktande även av vad som inträffade den 6 september 2019 finner tingsrätten att det sammantaget är bevisat att syftet med Billy Rieloff Aspillagas vistelser i närområdet de aktuella dagarna har varit att rekognosera och planera eller, annorlunda uttryckt, invänta lämpligt tillfälle att utföra brottet. Genom de upprepade besöken framgår vidare att Billy Rieloff Aspillaga varit angelägen om att fullfölja sin plan. Tingsrätten noterar också att han lyckats ta sig förbi bostadshusets med portkod låsta entré samt att han anskaffat och medtagit ett skarpladdat

skjutvapen. Sammantaget är tingsrättens slutsats att Billy Rieloff Aspillaga har planerat gärningen, åtminstone sedan den 2 september 2019.

Har något motiv till Billy Rieloff Aspillagas handlande framkommit?

Frågan om vilket motiv Billy Rieloff Aspillaga haft har endast berörts ytligt i målet. Någon särskild utredning om detta har inte lagts fram. Åklagaren har pläderingsvis anfört, i likhet med vad Henrik Olsson Lilja uttryckt i sitt förhör, att Billy Rieloff Aspillaga har agerat som torped med uppdrag att döda. Henrik Olsson Lilja har också uppgett att han inte känner Billy Rieloff Aspillaga sedan tidigare. Billy Rieloff Aspillaga har för sin del inte velat kommentera sin koppling till Henrik Olsson Lilja. Det enda som Billy Rieloff Aspillaga tillfört med bäring på frågan om motiv, är att han avsett att framföra ett hot. Mot den bakgrunden har det inte, fränsett själva åtalshändelsen, framkommit något konkret som talar för att Billy Rieloff Aspillaga personligen hyst agg mot Henrik Olsson Lilja. Det framstår därför som ett rimligt antagande att Billy Rieloff Aspillaga inte har agerat på eget bevåg. Tingsrätten får emellertid konstatera, och förhålla sig till, att något bakomliggande motiv hos Billy Rieloff Aspillaga till att försöka döda Henrik Olsson Lilja inte har klarlagts i målet.

Tingsrättens bedömning i fråga om uppsåt

Fråga är då om åklagaren har styrkt sitt påstående att Billy Rieloff Aspillaga handlat med avsiktsuppsåt att döda Henrik Olsson Lilja.

Den muntliga bevisningen i målet består uteslutande av vad Henrik Olsson Lilja och Billy Rieloff Aspillaga har berättat inför rätten. Deras uppgifter om händelseförloppet i trapphuset överensstämmer i stora delar. En avgörande skillnad avser dock vad som hänt direkt efter det att Billy Rieloff Aspillaga kommit upp för trapporna till Henrik Olsson Lilja på våningsplan fem. Henrik Olsson Lilja har berättat att Billy Rieloff Aspillaga i stort sett omedelbart avlossat ett skott. Billy

Rieloff Aspillaga har å sin sida uppgett att Henrik Olsson Lilja fått panik och rusat mot honom, och att det första skottet avlossats först därefter.

Henrik Olsson Lilja har berättat om händelsen på ett sätt som tingsrätten uppfattar som självupplevt, detaljerat och klart. Ingenting har framkommit som tyder på att Henrik Olsson Lilja annat än sanningsenligt försökt berätta vad som hänt. Enligt tingsrätten är hans berättelse trovärdig. Den är också i de flesta delar tillförlitlig och vinner i stort stöd av utredningen i övrigt. Beträffande det något längre skjutavstånd vid det första skottet som både Henrik Olsson Lilja och Billy Rieloff Aspillaga uppgett jämfört med vad som framkommit av den tekniska utredningen, anser tingsrätten att skillnaden är av marginell betydelse. Vad sedan gäller Henrik Olsson Liljas uppfattning att det andra skottet orsakat hans sårskada på huvudet, är det genom den tekniska utredningen klarlagt att skottet varit påsittande mot väskan och att kulan stannat i denna. Det kan därför uteslutas att skottet orsakat skadan på huvudet. Bortsett från dessa brister i Henrik Olsson Liljas berättelse, vilka med hänsyn till det snabba händelseförloppet och omständigheterna i övrigt är förståeliga, anser tingsrätten att hans uppgifter i övrigt är tillförlitliga och kan läggas till grund för bedömningen.

Av Henrik Olsson Liljas uppgifter framgår således att Billy Rieloff Aspillaga tämligen omedelbart efter att denne kommit upp till våningsplan fem siktat mot honom med pistolen och avlossat det första skottet innan han hunnit agera på annat sätt än att vända sig om mot Billy Rieloff Aspillaga. Det framgår vidare att Billy Rieloff Aspillaga därefter höjt pistolen på nytt, riktat den mot Henrik Olsson Liljas huvud och sedan avlossat det andra skottet. Slutligen framgår det också av Henrik Olsson Liljas uppgifter att Billy Rieloff Aspillaga under det följande handgemänget vänt pistolen bakåt och återigen försökt skjuta honom.

Sammanfattningsvis har följande framkommit genom åklagarens bevisning om händelseförloppet i trapphuset. Billy Rieloff Aspillaga har osäkrat sin skarpladdade

pistol och sprungit upp till Henrik Olsson på våningsplan fem. Billy Rieloff Aspillaga har därefter, utan att yttra någonting, omedelbart och på mycket kort avstånd avlossat ett skott som träffat Henrik Olsson Lilja i buken. Därefter har Billy Rieloff Aspillaga riktat pistolen mot Henrik Olsson Liljas huvud och avlossat ett andra skott utan att träffa honom, samt en kort stund senare försökt avlossa ytterligare skott mot honom. Sammantaget anser tingsrätten att den bevisning som åberopats av åklagaren till stöd för att Billy Rieloff Aspillaga haft avsiktssuppsåt till att försöka döda Henrik Olsson Lilja är så stark att den i sig – om bevisning som talar mot åtalet inte leder till annan bedömning – är tillräcklig för att kunna ligga till grund för en fällande dom. Tingsrätten har därför att ta ställning till om vad Billy Rieloff Aspillaga har anfört motbevisar åklagarens påstående om hans uppsåt eller försvagar bevisningen i sådan grad att beviskravet för fällande dom inte är uppfyllt.

Det kan till att börja med konstateras att Billy Rieloff Aspillaga själv har vidgått att han sprungit uppför trapporna och osäkrat sin pistol samt utan att yttra vare sig hot eller något annat siktat med vapnet i maghöjd framför sig mot Henrik Olsson Lilja. Han har också uppgett att han uppfattat att Henrik Olsson Lilja fick panik och sprang mot honom, varpå han sköt det första skottet på cirka en meters avstånd för att få stopp på Henrik Olsson Lilja. Enligt tingsrätten måste Billy Rieloff Aspillaga, som haft vapenvana, ha insett risken för att Henrik Olsson Lilja skulle dö av ett skott mot överkroppen. I motsats till vad försvaret antytt, anser tingsrätten inte att pistolens beskaffenhet talar emot att den varit avsedd att användas för att döda. Billy Rieloff Aspillaga har också, utan att tveka, avlossat skottet på så kort avstånd att sannolikheten för att han skulle träffa Henrik Olsson Lilja varit mycket stor. Vad Billy Rieloff Aspillaga uppgett om att han vid avlossandet riktat vapnet mer nedåt är motbevisat i och med att träffpunkten på den i träffögonblicket stående Henrik Olsson Lilja var i höjd med övre delen av buken. Tingsrätten finner mot denna bakgrund att det redan genom Billy Rieloff Aspillagas egna uppgifter är styrkt att han i vart fall haft likgiltighetsuppsåt till att Henrik Olsson Lilja skulle dö. Frågan

är då om vad Billy Rieloff Aspillaga anfört i övrigt kan anses motbevisa eller försvaga styrkan av åklagarens bevisning om avsiktssuppsåt.

Billy Rieloff Aspillagas huvudsakliga invändning har varit att han bara avsett att framföra ett verbalt och visuellt hot, inte att döda. Det kan dock konstateras att något verbalt hot aldrig uttalats. Det saknas också andra hållpunkter för att avsikten varit att hota eller för vad ett sådant hot skulle avse. Billy Rieloff Aspillagas tystnad kring detta bör även i denna fråga ges viss bevisverkan mot honom. Som framgått ovan har Billy Rieloff Aspillaga, efter att ha sprungit uppför trappan, i stället för att hota omedelbart avlossat ett livshotande skott, följt av ytterligare ett skott som riktats mot Henrik Olsson Liljas huvud. Mot denna bakgrund finner tingsrätten att hans invändning om att han endast avsett att hota Henrik Olsson Lilja är motbevisad.

Billy Rieloff Aspillaga har vidare invänt att han, om han avsett att döda, skulle ha skjutit många fler skott på en gång. Tingsrätten ser det i och för sig som tänkbart att ett sådant tillvägagångssätt kunde ha haft ännu större förutsättningar att uppnå dödlig effekt. Att skottlossningen kom att begränsas till två skott synes dock främst ha berott på att Billy Rieloff Aspillaga, i linje med vad också försvaret anfört, överraskades av Henrik Olsson Liljas motstånd. Det andra skottet följde snabbt på det första och efter att Billy Rieloff Aspillaga på mycket kort avstånd riktat vapnet mot huvudet. Om skottet hade träffat där i stället för väskan, skulle ytterligare skott knappast ha krävts för att uppnå ett dödligt syfte. Till följd av att Henrik Olsson Lilja började försvara sig förhindrades dock Billy Rieloff Aspillaga från att avlossa fler skott. Omständigheterna talar således i själva verket för att Billy Rieloff Aspillaga underskattade svårigheterna i att döda Henrik Olsson Lilja, inte för att han hade mindre allvarliga avsikter.

Vidare har försvaret anfört att platsen för konfrontationen på våningsplan fem inte varit ägnad att underlätta en gärningsmans flykt. Tingsrätten ser dock inte att den

faktiska brottsplatsen, som för övrigt varit undanskymd, i förevarande fall kan anses tala emot ett uppsåt att döda.

Billy Rieloff Aspillaga har även uppgett att han, om han haft uppsåt att döda, skulle ha maskerat sig samt burit handskar för att undvika krutstänk. Tingsrätten noterar dock att han har burit keps och huvtröja, vilka i sig torde uppfylla syftet med en maskering utan att väcka uppmärksamhet. Vidare konstaterar tingsrätten att om utgången av angreppet blivit dödlig hade Henrik Olsson Lilja inte kunnat lämna något signalement. Därmed skulle inte heller krutstänk innebära något troligt problem. Invändningarna kan därför inte tillmätas någon särskild vikt.

Billy Rieloff Aspillaga har också framhållit att han för att undvika vådaskott var noga med att inte ha sitt pekfinger på avtryckaren. Han har dock, vilket är ostridigt i målet, avlossat skotten på ett medvetet sätt, såtillvida att själva avfyrningarna inte skett av misstag. För uppsåtsbedömningen saknar det direkt betydelse om han dessförinnan haft fingret på avtryckaren eller ej. Billy Rieloff Aspillagas invändning visar snarare att han aktivt har flyttat pekfingret från varbygeln till avtryckaren för att avfira vapnet.

Slutligen har Billy Rieloff Aspillaga invänt att han under handgemänget säkrat pistolen för att undvika ytterligare skottlossning. Enligt tingsrätten har detta inte någon betydelse för bedömningen av hans uppsåt vid de två redan avlossade skotten, vilka rättsligt sett inneburit ett avslutat försök. Mot bakgrund av den föregående skottlossningen och övriga omständigheter framstår Billy Rieloff Aspillagas invändning även allmänt sett som helt osannolik. Den är också motbevisad genom vad Henrik Olsson Lilja uppgett om att Billy Rieloff Aspillaga under kampen riktade pistolen bakåt och återigen försökte skjuta honom.

Sammantaget finner tingsrätten att Billy Rieloff Aspillagas invändningar och uppgifter inte har motbevisat eller på något avgörande sätt förringat styrkan i åklagarens bevisning i uppsåtsfrågan. Det är således vid en samlad bedömning av vad som förekommit i målet bevisat att Billy Rieloff Aspillaga haft avsiktssuppsåt att döda Henrik Olsson Lilja.

Tingsrättens samlade bedömning av åtalet för försök till mord

Mot bakgrund av det anförda finner tingsrätten sammantaget att det genom den av åklagaren framlagda bevisningen inte råder några rimliga tvivel om att Billy Rieloff Aspillaga med avsiktssuppsåt försökt döda Henrik Olsson Lilja på sätt, tid och plats som åklagaren påstått och med angivna skador och smärta som följt. Det fanns fara för att brottet skulle fullbordas. Åtalet är därmed styrkt. Gärningen är att bedöma som försök till mord.

Åtalet för grovt vapenbrott – åtalspunkt 2

Det är utrett i målet att Billy Rieloff Aspillaga vid mordförsöket använde en pistol. Han har därigenom innehaft ett skjutvapen utan att ha rätt till det. Billy Rieloff Aspillaga har följaktligen gjort sig skyldig till vapenbrott. Någon utredning om hur vapnet har tagits till eller från bostadsfastigheten där mordförsöket ägde rum finns inte. Det är därmed inte visat att vapnet, som åklagaren har påstått, har innehafts på allmän plats. Vapenbrottet är ändå att bedöma som grovt, eftersom det har varit särskilt farligt då skjutvapnet innehafts i syfte att begå ett allvarligt våldsbrott. Frågan är sedan om Billy Rieloff Aspillaga ska dömas särskilt för det grova vapenbrottet, eller om detta ska konsumeras av mordförsöket. Tingsrätten gör i denna del följande bedömning. Det är inte visat i målet att Billy Rieloff Aspillaga har innehaft pistolen annat än i direkt anslutning till mordförsöket. Mot bakgrund av detta och med hänsyn till mordförsökets mycket höga straffvärde saknas skäl att döma särskilt för det grova vapenbrottet, som därmed ska konsumeras av mordförsöket. (Se Svea hovrätts dom den 24 april 2019 i mål B 2631-19.)

Påföljd*Straffvärde*

Billy Rieloff Aspillaga förekommer i belastningsregistret under nio avsnitt. Senast dömdes han den 1 februari 2018 för skattebrott. Påföljden bestämdes då till skyddstillsyn med samhällstjänst 80 timmar, med ett alternativt straff om fängelse i tre månader. Med hänsyn till att Billy Rieloff Aspillaga har fullgjort samhällstjänsten saknas skäl att nu undanröja skyddstillsynen. Tingsrätten bestämmer därför ny påföljd för den tillkommande brottsligheten.

Billy Rieloff Aspillaga ska nu dömas för försök till mord. Brottet begicks före den ändring av straffbestämmelsen för mord (3 kap. 1 § brottsbalken) som trädde i kraft den 1 januari 2020. Bestämmelsen ska alltså tillämpas enligt lydelsen dessförinnan. Den tillämpliga straffskalan för (fullbordat) mord är fängelse på viss tid, lägst tio och högst arton år, eller, om omständigheterna är försvårande, på livstid. Högsta domstolen har beträffande den regleringen uttalat att normalpåföljden för fullbordat mord ska vara fängelse i fjorton år, om omständigheterna varken är försvårande eller förmildrande (se t.ex. NJA 2013 s. 376 och NJA 2016 s. 3). För att straffet ska bestämmas till fängelse i sexton år bör det krävas att det kan konstateras att omständigheterna sammantagna tydligt talar för ett högre straff medan fängelse i arton år bör tillämpas endast i de fall då omständigheterna är mycket försvårande, samtidigt som de inte är av sådant slag att livstids fängelse bör dömas ut. Livstids fängelse ska tillämpas endast i undantagsfall, t.ex. då någon dödat flera personer eller omständigheterna är synnerligen försvårande.

Tingsrättens gör följande bedömning.

Gärningen har varit planerad, oprovocerad och mycket hänsynslös. Avsiktsuppsåtet att döda målsäganden har varit starkt. Gärningen har lett till livshotande skador samt vissa kvarstående fysiska och psykiska men. Något motiv är inte klarlagt.

Sammanfattningsvis delar tingsrätten åklagarens bedömning att gärningen har haft prägeln av ett försök till en kallblodig avrättning. Tingsrätten finner att om brottet hade fullbordats skulle straffvärdet för gärningen ha motsvarat fängelse i sexton år.

Högsta domstolen har uttalat att straffvärdet av ett försöksbrott normalt är lägre än straffvärdet av motsvarande fullbordade brott. Vidare påverkas straffvärdet av försöksbrott av flera faktorer. En sådan är hur stor den konkreta faran har varit för att handlingen skulle leda till brottets fullbordande. En annan är hur långt handlandet har fortskridit. Har gärningsmannen gjort allt som krävs för att den brottsliga effekten ska inträda är straffvärdet ofta högre än om det har återstått något för gärningsmannen att göra för att brottet ska bli fullbordat. Även vilken form av uppsåt som har förelegat kan ha betydelse. (Se NJA 2015 s. 702 p. 78.)

I detta fall har risken för att brottet skulle fullbordas varit mycket stor. Henrik Olsson Lilja har åsamkats en livshotande skada. Det faktum att mordförsöket misslyckades har enbart berott på att Henrik Olsson Lilja resolut satte sig till motvärn, något som Billy Rieloff Aspillaga inte haft anledning att räkna med. Tingsrätten beaktar att kvarstående men utifrån omständigheterna varit förhållandevis begränsade. Vidare har Billy Rieloff Aspillaga gjort vad som krävs för att döda, dvs. hans handlande har inneburit ett avslutat försök i och med det första skottet som gett upphov till den livshotande skadan. Därutöver har Billy Rieloff Aspillaga genom att fortsätta angreppet gjort sitt yttersta för att säkerställa att brottet skulle fullbordas. Slutligen har Billy Rieloff Aspillaga med avsiktssuppsåt att döda visat stor beslutssamhet och målmedvetenhet.

Med hänsyn till det anförda finner tingsrätten att det förhållandet att brottet inte fullbordats i detta fall bör medföra bara en mindre reduktion av straffvärdet. Vid en samlad bedömning anser tingsrätten att straffvärdet för försöksgärningen motsvarar fängelse i tolv år.

Straffmätning och påföljdsval

På grund av brottets höga straffvärde ska påföljden bestämmas till fängelse. Det saknas skäl att vid straffmätningen avvika från straffvärdet. Påföljden ska således bestämmas till fängelse i tolv år.

Brottsofferfonden

Eftersom Billy Rieloff Aspillaga döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska han betala avgift till brottsofferfonden.

Häktning

Det finns fortfarande risk för att Billy Rieloff Aspillaga undandrar sig straff. Han ska därför vara häktad till dess domen i ansvarsdelen vinner laga kraft mot honom.

Skadestånd

Billy Rieloff Aspillaga har medgett att betala det skadestånd som Henrik Olsson Lilja yrkat avseende sveda och värk, inkomstförlust och sakskada, jämte ränta. Redan på grund av detta medgivande ska Billy Rieloff Aspillaga dömas att betala skadeståndet i dessa delar.

När det gäller kränkingsersättning har Billy Rieloff Aspillaga vid den angivna utgången i ansvarsdelen vitsordat 125 000 kr såsom skäligt. Redan på denna grund ska han således dömas att betala i vart fall 125 000 kr. Frågan blir då om Billy Rieloff Aspillaga även ska betala därutöver yrkade 25 000 kr.

Tingsrätten gör följande bedömning.

Av 2 kap. 3 § skadeståndslagen framgår att den som allvarligt kränker någon annan genom brott som innefattar ett angrepp mot dennes person, frihet, frid eller ära ska ersätta den skada som kränkningen innebär. Kränkningersättningen avser att kompensera känslor som den kränkande handlingen har framkallat, såsom rädsla, skam eller liknande. Hänsyn ska bl.a. tas till om brottet varit ägnat att framkalla allvarlig rädsla för liv eller hälsa eller ägnat att väcka allmän uppmärksamhet. I förarbetena uttalas att man i särskilda fall kan ta hänsyn till intensiteten i den skadelidandes upplevelser (se prop. 2000/01:68, s. 74). Kränkningersättningen bestäms utifrån objektiva faktorer och ofta med hjälp av schabloner. Brottsoffermyndigheten prövar ett stort antal ersättningsanspråk varje år och har vid sidan av Högsta domstolen en viktig praxisbildande roll för vilka nivåer som ska gälla för kränkningersättningen. Vid försök till mord och dråp lämnas normalt ersättning för kränkning med 125 000 kr. Högre ersättning kan ges om det t.ex. är fråga om ett utdraget förlopp. Om det brottliga angreppet inte har medfört allvarliga skador lämnas ofta ersättning med 100 000 kr.

I nu aktuellt fall har Henrik Olsson Lilja utsatts för en helt oprovocerad och synnerligen allvarlig kränkning av en för honom okänd person samt åsamkats livshotande skador. Han har under en inte kortvarig stund upplevt en stark dödsångest. Kränkningen har ägt rum vid målsägandens bostad och då denne varit i princip oförberedd på ett angrepp. Slutligen har kränkningen präglats av att gärningen varit en planlagd avrättning. Tingsrätten anser sammantaget att det yrkade beloppet om 150 000 kr framstår som skäligt. Henrik Olsson Liljas yrkande om kränkningersättning ska därför bifallas i dess helhet.

Kostnaderna för försvarare och målsägandebiträde

Åklagaren har inte haft något att invända mot försvararens kostnader. Tingsrätten bedömer att såväl försvararens som målsägandebiträdets kostnader är skäliga. De

STOCKHOLMS TINGSRÄTT

DOM
2020-04-16

B 11982-19

Avdelning 2

ska därför beviljas den ersättning som de har begärt. Med hänsyn till den påföljd som Billy Rieloff Aspillaga döms till ska staten stå för dessa kostnader.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se domsbilaga 1 (TR-01)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den 7 maj 2020.

Erland Koch

I avgörandet har rådmannen Erland Koch samt nämndemännen Barbro Fällman, Fredrik von Marten och Karl Neuhold deltagit. Rätten är enig.

AVRÄKNINGSUNDERLAG, se bilaga

Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelseid 19650625-3373	Datum för dom/beslut 2020-04-16
Efternamn Rieloff Aspillaga	Förnamn BILLY Guillermo

Personen har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad* i Sverige eller utomlands med anledning av brott som prövats i målet eller som påföljden avser. Frihetsberövandet har ägt rum under nedan angivna tider.

*på sätt som avses i 2 § lagen (2018:1250) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

(lämna tomt för ett frihetsberövande som pågår)

2019-11-05	
------------	--

Samtidig verkställighet av påföljd i annat mål

- Kriminalvården har underrättat domstolen om att personen har påbörjat verkställighet eller har verkställt påföljd i annat mål under den tid som han eller hon varit berövad friheten (2–4 §§ förordning (2019:96) om tillgodoräknande av tid för frihetsberövande).

Tidigare frihetsberövanden av betydelse för avräkningen

- Domstolen har i avgörandet helt eller delvis undanröjt påföljden i tidigare dom, beslut eller strafföreläggande, och det finns uppgifter om frihetsberövanden i tidigare meddelade domar, beslut eller avräkningsunderlag som har betydelse för avräkningen.

Observera: När domstolen lämnar domen/beslutet eller domsbeviset till Kriminalvården ska tidigare domar/beslut med eventuella avräkningsunderlag och avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen bifogas, om det finns uppgifter där som har betydelse för avräkningen (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift

Namnförtydligande

Postadress

Box 8307

104 20 Stockholm

Besöksadress

Scheelegatan 7

Telefon

08-561 652 10

E-post: stockholms.tingsratt.avdelning2@dom.se

www.stockholmstingsratt.se

Telefax

Expeditionstid

måndag - fredag

08:00-16:00